

Obsah

Úvod	9
Co je typologie MBTI?	10
1 Dimenze osobnosti	13
1.1 První vhled do typologické terminologie	15
1.2 Dimenze osobnosti a jejich projevy v chování člověka	17
1.2.1 Extraverze a introverze	17
1.2.2 Smysly a intuice	23
1.2.3 Myšlení a cítění	28
1.2.4 Usuzování a vnímání	33
2 Dynamika typu a jeho vývoj v průběhu života.	39
2.1 Dynamika typu	39
2.1.1 Dominantní funkce	40
2.1.2 Sekundární funkce	46
2.1.3 Třetí a čtvrtá funkce.	51
2.1.4 Jak určit pořadí mentálních procesů?	52
2.2 Vývoj typu v průběhu života	55
3 Přínosy používání typologie MBTI	57
3.1 Porozumění vlastní osobnosti	57
3.2 Porozumění lidem kolem nás	57
4 Často kladené otázky, výhrady a rizika používání teorie typů	63
4.1 „Typologie není nic jiného než škatulkování“	63
4.2 Jsou typy totéž co povahové rysy?	65

4.3	Může dotazník odhalit náš skutečný typ? Nemůže nám příště vyjít úplně jiný typ?	68
4.4	Lze vůbec spolehlivě určit naše preference v rámci jednotlivých dimenzí?	69
5	Dimenze osobnosti u dětí	71
5.1	Extraverze x introverze	71
5.1.1	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově introvertních dětí . . .	76
5.1.2	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově extravertních dětí . . .	80
5.2	Smysly a intuice.	83
5.2.1	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově smyslových dětí	88
5.2.2	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově intuitivních dětí	89
5.3	Myšlení a cítění	92
5.3.1	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově dětí s převahou myšlení	97
5.3.2	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově dětí s převahou cítění	99
5.4	Usuzování a vnímání	100
5.4.1	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově dětí s převahou vnímání	105
5.4.2	Chyby, kterých se dopouštíme ve výchově dětí s převahou usuzování	108
5.4.3	Strategie vyhovující oběma typům	110
6	Vývoj typu v dětství	113
6.1	Vývoj dimenzí	113
6.2	Vývoj typu a výchova	117
7	Typy temperamentu	127
7.1	Porovnání typů temperamentu z hlediska hodnot, které vyznávají	128
7.2	Projevy temperamentu v dětském věku	129
7.2.1	Apollonské děti – malí „idealisté“ – NF	129
7.2.2	Prometheovské děti – malí „racionálové“ – NT	134
7.2.3	Dionýsovské děti – malí „hráči“ – SP	138
7.2.4	Epimetheovské děti – malí „strážci“ – SJ	142

7.3	Porovnání temperamentů v dětství podle klíčových charakteristik	146
7.4	Rodič a dítě	149
8	Využití typologie MBTI v rámci pedagogicko-psychologické diagnostiky.	155
8.1	Matěj (6 let)	155
8.2	Daniel (13 let – 7. třída základní školy)	157
9	Dimenze osobnosti ve škole – jak je zohledňovat a rozvíjet?	163
9.1	Co všechno můžeme vidět jako učitelé v chování a způsobu práce žáků?	163
9.2	První vhled do projevů jednotlivých dimenzí ve výuce	166
9.3	Řízení třídy a učení žáků s ohledem na diferenciaci podle dimenzí osobnosti.	169
9.3.1	Extravertní a introvertní žáci ve škole	169
9.3.2	Smysloví a intuitivní žáci ve škole.	178
9.3.3	Žáci s převahou myšlení a cítění ve škole	192
9.3.4	Žáci s převahou usuzování a vnímání ve škole	198
9.4	Typ osobnosti a poruchy učení	203
10	Závěrečná kazuistika – možnost vyzkoušet si, co jste se naučili.	207
	Magda, 6. třída základní školy	207
	Typologická sonda do osobnosti Magdy.	212
11	Závěr	217
	Literatura	219